

Maaelu Arengu Europa
Põllumajandusfond:
Europa investeeringud
maapirirkondadesse

KIRDERANNIKU TEATAJA

MTÜ KIRDERANNIKU KOOSTÖÖKOGU INFOLEHT NR 14

23. juuli 2012

Meeskonnakoolitus "Koos on lahe" täitis eesmärgi

12. juuni varahommikul võttis üks väike valge buss riburada pidi peale 17 vahvat inimest, kes varajast hommikutundi ja uduvihma trotsides olid maantee äärde välja tulnud. Need 17 vaprat olid hindamiskomisjonide ja juhatustele liikmed Ida-Virumaa kahest Leaderi tegevusgrupist, Kirderanniku Koostöökogust (KI-KOst) ja Virumaa Koostöökogust (VIKOst).

Kui kogu reisiseltskond koos, võttis meie väike valge buss suuna Viljandile. Ei olnud tegu lõbusöödu ega muudmoodi turismiga: lisaks tōsistele koolituspäevadele pidime ka omavahel tuttavat saama. Teigutseme siin maakonnas küll körvuti, kuid inimesi ja nende tegevusalasid ei tunne, samuti oli see hea võimalus meile kõigile tutvuda vastse VIKO uue tegevjuhi Kadri Kuusmikuga, kes oli selleks ajaks ametis olnud vaid paar kuud.

Kui Viljandimaaale joudsime, olid uduvihmapilved kenosti seljataha jäänenud ja linna piiril tervitas meid sirav päike. Nii pidimegi olema valmis tervelt kahepäevaliseks intensiivseks koolituseks: selleks, et õppida, kuidas meeskonna parimini hakkama saada ja kuidas ebaharilikus situatsioonis toime tulla ehk kuidas laiendada oma avatud tsooni (sellest allpool).

Koolitusteenust pakkus Elamuskoolitus, kelle profiiliks ongi meeskonnakoolitused ja uudsed lähenemised tiimitööle. Lisaks pakuvad nad ka juhtimiskoolitust, vääruskasvust ja suhtlemisöpetust.

Koolituse eesmärgid olid:
* anda inimestele positiivset energiat, mis ergastaks töhusale koostööl;

* teadvustada ja tööle panna ühised eesmärgid;

* koostöös leida loovus ja usaldus;

* tugevdada meie-tunnet;

* leida enesemotivatsioon ja selle roll meie koostöös;

* tõsta üldist motivatsiooni ja arendada organisatsioonikultuuri.

Koolitaja Margo Mitt palus meil võtta endale kaheks päevaks uus perenimi. Tingimuseks oli, et see algaks meie esimene esimene tähega ja ise-loomustaks meid mingil moel. Järgnes tutvumisring, kus rääkisime, miks võtsime just sel-

lise nime, mis koht minevi-kust on saanud meie elu vundamendiks ning mida oleme sealt kaasa saanud tänaseks päevaks. Just see rituaal andis meile võtme suhelda töke-teta ja häälestas omavahelisele avatud meeskonnatööle.

Pärast seda algaski esime-ne koolituspäeva. Vahetasime siseruumid päikeselise päeva vastu keset kaunist Viljandi. Meeskondlikku mängu olid haaratud nii linnasüda kui ka selle söbralikud ja lahked elanikud. Lisaks põnevale meeskonnaharjutusele linnapargis saime päris mitu lähteülesan-net, kuid siinkohal tahaks peatuda vaid ühel neist. Me pidime korraldamata korjanduse Viljandi kodutute kasside ja koerte varjupaiga tarvis. 40 minutiga tuli koguda võimalikult suur summa raha.

See ülesanne oli kogu koolitusperioodi võti. Meid pandi olukorda, kus me varem polnud olnud, pidime tegema midagi sellist, mida kunagi polnud teinud. Enamikul meist olid enne ülesande sooritamist päris vastakad tunded. Pähe kerjis igasuguseid küsimusi: Kuidas ma küsün võõras linnas võõrastelt raha? Mida nad minust mõtlevad? Kuidas ma neid segama lähen? Mis mulle vastatakse? Kas keeldutakse või naerdakse välja? ÄKKi arvatakse, et ma küsün endale raha? Kartusi oli enne tänavale suundumist mitmeid.

Tegelikkuses osutus Viljandi linna rahvas väga lahekks ja tagantjärele õppisime igatüks sellest midagi, eelkõige õppisime tundma oma "tundmatut mina". Saime teada, kuidas inimene kasutab teavet enese käitume ja saame hakkama si-

tuatsioonis, kus me varem pole olnud ja kuhu ma end ise vaba-tahtlikult ei asetaks. Järgmisel päeval tegime korjanduskogemusest ja sellega seotud tunnetest järeldisi. Edutegurid olid kuulamine, rollide jaotus meeskonnas, ühine eesmärk, planeerimine, humor ja usaldus, koostöötahe, üksteise tote-mamine, julgus oma mõtteid väljendada, ühine arusaam ja tagasiside küsimine.

Lõppkokkuvõttes korjasime kahe meeskonna peale veidi üle saja euro, mille koduteel ka varjupaika toimetasime. See pani täpi i-le meie ühise välgasöödu lõpus!

Ülejäänud aja veetsime Viljandimaale Männiku metsatalus, kus esimene päeva koolitus kestis lausa kümneni öhtul: koostasime kollaazid unistuste Ida-Virumaast! Vahepeal tutvustas perenaine Ene Sillamaa Leaderi programmide kaudu renoveeritud majutushooneid ja nende sisustust. Meile pakuti ka mahetoitu, mis üllatas lausa igal suutäiel!

Teine väga põnev päev algas taas varahommikul. Esimalt vaatasime eelmise päeva linnaseikluse ajal tehtud videot. Nii südamest ei olnud meist keegi viimasel ajal naernud, kui nüüd iseennast videolt vaadates! Nii et pealekauba läks kirja ka üks korralik naeruteraapia!

Päeva lõpus tutvustas koolitaja Margo Mitt Ameerika kätimisteadlaste Joseph Lufti ja Harry Inghami 1955. aastal loodud Johari akent (vt skeemi), kognitiivse psühholoogia vahendit, mis näitab, kuidas inimene kasutab teavet enese ja teiste kohta.

Iga inimese aknal on eri suurusega ruudud. Eesmärk ongi teadvustada kõikide nende aknaruutude olemasolu ja võimalikult laiendada avatud ala. See on ka võimalus analüüsida, mida me peidame, mida me enda kohta veel ei tea ja kuidas tajuvad meid teised inimesed.

Pärast ametlikku koolitus-päeva jagati tunnistusi, tunnustati ja kiideti üksteist vastas-tikku ning ühiskallistati. Kõik olid rõomsad ja õnnelikud, sest kaks koosvedetud päeva olid tulvil kasulikke teadmisi enda, teiste ja meeskonna eduka toi-mimise kohta.

Koduteele asutades võtsime esmalt suuna Viljandi kodutute loomade varjupaiga poole. Enne linnarahvalt kogutud ra-ha üleandmist tegime veel bus-sis kiire korjanduse ja meil oli suur rõõm kogu see varandas varjupaiga perenaisele üle anda. Nunnutasiime kutsikaid ja paitasime küsisid. Ühest küljест oli seal väga kurb olla, aga teisest küljest hea meel, sest Viljandi varjupaigas ei hukata loomi: suurem osa annetustest läheb loomade raviks ja ope-ratsioonideks. Andsime sel-eks ka ise panuse.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et jäime ühiskoolitusega väga rahule! Need tihedad päevad andsid kõige muu kõrval, mis eesmärgiks oli seadut, ka palju positiivset energiat ja tegutse-mistahet! Hea oli näha ka teiste maakondade Leaderi tege-vuste tulemusi ja teisigi aren-damisvõimalusi, mis meil veel kasutamata. Suur tänu korral-dajale! Suur tänu meeskonna-le! Kaunist suve!

TERJE BÜRKLAND

AVATUD ALA - seda tean ise enda kohta ja teised teavad ka (adekvaatne enesehe-nang);

VARJATUD ALA - seda tean ise, kuid teiste eest varjan (lapsepõlv, hirmud, eelmi-sed suhted jne);

PIME E PEIDETUD ALA - meie imago e see, kuidas teised mind tajuvad (kuvand, kehakeel, automaatne motoorka, para-siit-sõnad, mida me ise ei taju);

TUNDMATU ALA - alateadvus, meie po-tentsiaalid (kui teadvustada oma tundma-tut ala ja selle suurust, saame kombata enda ettenägematu reageeringuid ja või-malusi).

Johari Aken Joseph Luft, Harry Ingham		
Tuntud	Endale	Tundmatu
Teistele	Tuntud	Tundmatu
Avatud ala	Pimedala	
•Pilt endast, mida tahan teistele näidata	•Harjunud ja omadused, mida ise täheld ei pane	
•Mõtted, tunded, mida välja näitan	•See, kuidas teised mind näevad	
•Kõik teavad "mängureeglid"	•Minapil, mida pole omaks võtnud	
	•"Miks mind valesti mõisteti?"	
Varjatud ala	Tundmatu ala	
•Kogemused, tunded, mõtted, mida teiste eest varjan	•Varjatud ressursid	
•Probleemide puuh – "Mis sul nüüd vigas on, mis sul hakkas?"	•Unustatud kogemused	
	•Teadvõistlata oskused, võimed ja tunded	
	•Ootamatud arenguküigud äärmaslikes olukordades	

Kukruse Polaarmõis kogub populaarsust

Kaks aastat tagasi ei teadnud Kukruse Polaarmõisast keegi mitte midagi, nüüd juuba küll. Oma uhke nime "polaarmõis" on ta saanud suguvõsa von Tollide ühe liikme Eduardi pärast. Eduard von Toll otsis Sannikovi maad ning oli kirglik ränumees ja mammutite urija. Kuid mõisamaja on suur ning seal on rohkesti muudki uurida. Paljud küllastajad ohkavad lähkudes, et siin võiks ju lausa terve päeva olla ning lubavad tagasi tulla. Ja tulevadki, tuues kaasa ka oma sõbrad. Nii on meil välja kujunud lausa oma fänniklubi.

Kukruse mõisaekspresident

täiega fännata saaksid, oleme ainult nendele püstitanud vahva seiklusraja "Jääkarule külla". See on nii-öelda kolm ühes: teadmised, mõisa avastamise seiklus ja mäng. Finaal on Arktika alal polaarseikluse toas ning usuge mind, seal lastakse lumes hullates ikka täiega auru välja. Sellest saime ka julgust pakkuda perede võimalust tähistada mõisas laste sündipäevi. Muidugi ei toimu lasteüritused ilma vahva jääraku-roopa Tollita, kellele saime kasuka selga tänu LEADER-projektile.

Härrastemaja uhked saa-lid pakuvad suurepäraselt vör-

KONTSERRID

20.07 kell 20 "Päiksepoolsel tänaval" - Luisa Värk ja Alen Veziko.

31.07 kell 19 "Sumedate suveööde muusika" - Tiit Peterson ja Donato D'Antonio kitarridel.

29.08 kell 19 "Suur merereis flöödi ja kitarriga"- Oksana Sinkova (flöödid) ja Jelena Ossipova (kitarr).

malust uhkete ja eriti pidulike sündmuste tähistamiseks. Samuti sobib siin tänu eraldatusele linnakärrast korraldada töiseid ettevõtmisi.

Tähtsündmuseks mõisa lü-hikese ajaloo välitel on muidugi saanud suveetendus "Vabrikutüdrükud", mille on lavastanud Eili Neuhaus. Esimest korda etendati seda möödunud aasta juulikuus, kuid publiku soojas vastuvõtu töött tulevad nad sel aastal uesti. Etendused toimuvad 1.-5. ja 8.-12. augustini vanas mõisaaeages hobusetallis-töllakuuris. Saaliks kujundatud ruum pole suur, seepärast ärge jätke piletistu viimasele minutile.

Juulikuu on mõisas ri-kas kontsertide poolest, Eesti Kontsert toob siia mitmed head kontserdid.

KAJA KAMA

Vnaaegsete röivaste selgaproovimine tekibat külastajates alati suurt elevust.

Kes või mis on PTS?

Ühel 2008. aasta sügisõhtul kogunes väike seltskond Pühajõe pastoraati. Juba mõnda aega olid Pühajõe kiriku ümbruse elanikud mõlgutanud seltsi asutamise mõtted, ametlikult sai selts asutatud sama aasta oktoobris.

Kuna Pühajõe küla on Toila vallas elanike arvult suurim (üle 170 elaniku), ei sõandanud värsked seltsilised vähemalt esialgu oma ühingut külaseltsiks tituleerida. Küll aga olid mõttelised nii mõnedki ideed, mida võiks küla ja ümberkaudsete elanike heaks korda saata. Seega sai uue seltsi nimeks Pühajõe Tegijate Selts (PTS).

Partaadinhoone vajas restaureerimist

Ajas veidi tagasi minnes, tuleks meenutada seltsi asutamisele eelnenu, mil PRIA otsustas toetada külade uuendamise ja arendamise investeerimistoetusega EELK Pühajõe koguduse partaadinhoone renoveerimist. Selleks andsid oma panuse ka Pühajõe kogudus, Toila vallavalitus, sõpruskogudused Saksa maalt ja Soomest ning paljud annetajad.

Külaseltsi liikmed aitasid omalt poolt kaasa nii PRIA projekti koostamisele kui hilisemale hoone sisustamisele Kohaliku Omaalgatuse Programmiga (KOP). Hoone sisustamiseks raha küsimine oli üks esimesi Pühajõe Tegijate Seltsi edukatest projektidest, KOPI projekti kogumaksumus oli tollases vääringsus 35 760 krooni.

PTS ja Pühajõe kogudus sõlmisid rendilepingu, mille kohaselt sai selts hoones läbi viia oma tegevusi ning kaise anda ruume teistele kasutamiseks. Partaadinhoone rekonstruktoriteks oli üks olulisi ettevõtmisi, mis Toila valla vanima küla elanikele oma seltsi asutamiseks indu juurde andis.

Praeguseks on PTS renoveeritud ka partaadinhoone abiruumid. See töö läks maksma summa, mis on ühe seltsi jaoks üsnagi märkimisväärne -, 16 400 eurot. Toetust saadi LEADER-meetimest ja Toila valla eelarvest. Mainida tulub ka kõigi PTSi liikmete pa-

nust liikmemaksu näol ning juhatuse liikmete pangale antud garantiisid sildfinantseerimise saamiseks.

Korraldatakse mitmesuguseid üritusi

Partaadinhoone kasutamise ka kogukonna hoonena aitab kõigil osapooltel otstarbekamalt majandada: lisaks koguduse ja seltsi tegevusele korraldatakse majas erinevaid üritusi. Majas on peetud peiesid, sünnipäevi, lasteüritusi, koosolekuid jne. Ka pulmarahvas on sellesse vanasse hoonesse end kenasti ära mahutanud. Kasutajateks on olnud siiani enamasti oma kogukonna rahvas, aga tuldud on ka kaugemalt.

Nii on võimalik kõigil huvilistel mõistliku raha eest oma üritusi läbi viia, ilma et maksumaksja peaks püsivalt tohutuid summasid maja küttekts või halduspersonali ülalpidamiseks kulutama. Samuti saavad kaudemad külalised samas kõrval asuvat imeilusat Pühajõe kirikut vaadata ja hetkeks majas peatudes aja mahha votta.

PTSi tegemiste vastu on mitmed seltsid lähemalt kaugelemalt huvi tundnud ja meil on olnud, millest teistele rääkida. Muidugi leidub alati ka seda, mida külalistelt öppida.

Tegus juubeliaasta

Kui Pühajõe küla esmamainimisest Taani hindamisraamus täitus 770 aastat, sai selts hakkama kahe suure projektiga samaaegselt. Juba aastal 2000 ilmus väikese trükivara Pühajõe küla tutvustava raamat.

Küla juubeliaastal õnnestus LEADER-meetme abiga anda trükki Olav Vallimäe koostatud Pühajõe küla ajalugu tutvustav uus trükis ning teha varasemast raamatust kordustrükk. Samuti loodi oma koduleht ning kõige selle tutvustamiseks korraldati küläpäev ettekannete ning väikse pidulauaga.

Sündmust ei pidanud paljuks oma kanalites kajastada ka ERR. Selts saavutas oma projektiga "Projektijuhtimise koolitus lastele" ühe oma suurtest eesmärkidest: kaasata koolipoilasi seltsi tegemistesesse ja aidata kaasa külanoor-

Mullune vastlapäev.

te sihipärasele vaba aja veetmisele ning silmaringi laienamisele.

Pühajõe küla 770. aastapäeva pidustuste ettevalmistamine ja korraldamine sai teoks suuresti tänu Pühajõe küla koolinoortele. Nemad viisid läbi ka juubeliürituse ning juhtsid selle sujuvat käiku.

Noored öppisid sama projekti raames esmaseid oskusi nii meeskonnatöös kui projektimajanduses; nende meeskonnatöö üheks proovikiviksi oli otsast lõpuni enda korraldatud ühisüritus.

Viimati mainitud projek-

tid, mis olid suunatud nii küla noortele kui vanematele elanikele, said toetust LEADER-meetmest.

Allakirjutanu on veendunud kodanikuühiskonna toetaja. Suures plaanis võib inimesi jagada kaheks. Ühed, kodanikuühiskuse toetajad, usuvad, et alt-üles initsiativ aitab luua ühiskonnale vaimseid väärtsusi ning elukeskkonda parimal viisil kujundada inimesekeskseks.

Teised, n-ö ülevalt vaatajad ja avaliku raha üle otsustavad, arvavad teadvat "mida inimesed tegelikult tahavad". Utree-

rides võiks ju ka öelda, et see aeg, mil õhtul elanikele traktoriga tekk peale ja hommikul jälle pealt tömmati, on mõni aeg tagasi ära lõppenud - nii umbes 20 aastat tagasi.

Julgemad kogukonnad suudavad juba pragu ka avaliku raha kasutamist ehk linna-valla eelarvet koostades toetuda kodanikeühendustele ning tänu sellele viia läbi kohalike elanike huvides oluliselt mitmekesisemaid ja kvaliteetsemaid tegevusi ning panustada oma elanikesesse ning kohaliku kogukonna jätkusuutlikkuse.

Oleme oma seltsi projekte de kohta saanud head tagasisidet, kogukonna ajalootundmissele ning elanike ühiskuu-luvustundele on need andnud hindamatu lisaväärtuse.

Aitäh kõigile, kes on mee tegevusi eest vedanud, toetanud nõu, jõu ja rahaga. Usun, et Pühajõe küla elanikel on jät-kuvalt häid mõtted, mida oma kodukoha arendamiseks edas-pidi teha. Meie külas elab palju Pühajõe Tegijaid Seltsilisi!

TIIT SALVAN,
Pühajõe Tegijate Seltsi
liige

Väikesed tantsulembesed liblikad said uued rahvariited

Kohtla-Nõmme valla kolmas sektor sai lastele ammu-haldatud rahvariited.

Kohtla-Nõmme on juba ajalooliselt väga vanade kultuuritraditsioonidega paik. Siin armastatakse laulda ja tantsida: lasteaiaõpetaja Hiiia Kuke eestvedamisel on mudilased tantsima õpetatud. Aga esinemas pidime kääma laenatud rahvariietega. Kandsime ideed muretseda oma rahvariited kaua südames, kuni 2011. aasta kevadel kirjutasi me lastevanemate toel MTÜle Kirderanniku Koostöökogu projektitoatluse. Nad toetasid meid, tänu sellele on meil nüüd omad Jõhvi kihelkonna rahvariited. Leiame, et kontakt rahvakultuuriga aitab lastel paremini mõista oma rahva

hinge ja keelt. Rahvakultuuri kantkse edasi ja see on elujouline tänu aktiivselle osalu-selle kultuurielus.

Loodame, et kui hakkame juba lasteaiaeast alates eestlust arendama ning kui muust rahvusest laps kannab eesti rahvarõivaid ja tantsib nendes eesti rahvatantse, siis rahvad lõimuvad valutumalt.

Ootasime kannatamatult kevadet, et esineda oma uutes rahvariietetes Kohtla-Nõmme rahvatantsupeole.

Laste esimesed reaktsioonid uusi rahvariideid nähes olid niisugused:

Kelin: "Nii kenad ja pole ildsegi katki."

Romet: "Väga ilusad triibulised seelikud, kutsuvad kohe tüdrukutega tantsima."

Hannaliis: "Mul on väga hea meel, et me saime need ilusad rahvariited."

Ketlin: "Nad on väga ilusad ja ma kohe ei jõua ära oodata, millal nendes esineda saan."

Rahvariideid kättesaades selgus väikseid viperusi, kuid Kohtla-Nõmme käsitoöringi liikme Luise Välja abiga saime kõik "ornungisse". Suur-suur aitäh talle, et ta otsustaval hetkel meile nõustajaks tuli.

Samuti täname MTÜ Tantsulembesed Liblikad liikmeid. Erilist tänu väärib Kirsti Vaatssep, kelle eestvõttel kõik tööd tehtud said. Ilma temata poleks kõik nii libedalt laabunud.

Plaanime sügisel asuda uut projekti kirjutama.

URVE KANGUR

Lasteaia mudilased esinesid peol oma uutes ilusates rahvariitetes.

Ammutame teadmisi loodusest matkatarkuste ja aktiivse tegutsemise kaudu

Matkamine on mitmetahuline, enda jaoks lõputu avastamisega seotud inimest mitmekülgsest arendav tegevus. Iga matkaga täinevad teadmised, rikastuvad kogemused ning paranevad oskused ja tunnetus.

Nagu igas peres, nii tuleb ka igas organisatsioonis mõelda järeltulijatele - nime, väärustuse ja oskuste edasikandjatele. Ja mitte ainult mõelda, nende peab tösiselt ja järjepidevalt tegelema.

Oma kogemuste, teadmiste ja oskuste edasiandmises on Alutaguse Matkaklubis tänavu kaks olulist Keskkonna-investeeringute Keskuse poolt toetatavat projekti.

Seiklus- ja loodusõppelagger "Loodus ja energia". See on seiklus, mille peategelasteks on noored ise.

Kolme päeva jooksul saavad nad oma energiat rakenda da mitut moodi: kavas on jalgsimatk, seiklusmatk, maasturimatk, orienteerumine, kaljuronimine, meeskonnamängud ja -võistlused. Kõige selle juures on oluline koht looduse tundmaõppimisel - nii looduses endas kui ka looduse ja inimesete vahel eksisteerivate seoste mõistmisel.

31.07.-2.08. on laagris 10-12aastased, 7.-9.08 13-15aastased ja 14.-16.08 on 16-18aastased.

Kahepäevased loodusretked noortele. See on parim viis tunda rõõmu aktiivsest liikumisest ja nautida Ida-Virumaa maaestike kordumatus: sood ja rabad, niitud ja metsad, jõed ja järved, lohud ja muhud, põlislaaned ja tehismaastikud.

Kokku toimub 16-26aastastele noortele kuus kahepäevast retke.

Noored! Pötske komm, selga matkariided, jalga mugavad lemmiktossud, kaasa magamiskott ja ühinege Alutaguse Matkaklubi tegevustega.

Alutaguse Matkaklubi ettevõtmistega saatte end kurssi hoida klubi kodulehe www.matkaklubi.ee ja Facebooki vahendusel.

INGRID KULIGINA

Matkasellid Agusalus.

Loometuhin Toilas!

26.07-29.07.2012

**SUVEÜLIKOOLO
NOORTELE IDA-VIRUMAA
KUNSTNIKELE**

Suveülikool toimub inspireerivas ja kaunis Toilas Oru pargis ajavahemikus 26.07-29.07.2012
Kogunemine 26.07.2012 kell 09.00 Toila Gümnaasiumis.

Suveülikooli raames on võimalik osaleda neljas erinevas töötuba:
**MAALIMISE/JOONISTAMISE TÖÖTUBA
MAAKUNSTI(LANDART) TÖÖTUBA
TUUNIMISE TÖÖTUBA
GRAAFIKA TÖÖTUBA**

Kunstihuvilisi ootab Toilas suveülikool

Toila Oru pargis toimub 26.-29. juulini suveülikool "Loometuhin Toilas", kuhu on oodatud osalema kõik kunsti-huvilised Ida-Virumaalt.

Loomeinimestel pole varem olnud võimalust saada oma maakonnas kunstialast täienduskoolitust ega teha koostööd piirkonna kunsti-harrastajatega ja kunstnikuga, et üheskoos tegeleda kau-nite kunstide arendamisega.

Miks kogunetakse just Toilas? Sest Toila on loomeinimestele üks inspireerivamaid paiku Ida-Virumaal.

Projekti algataja ja koor-dineeri ja on MTÜ Toila Loomekeskus. Projekti eesmärk on kunstniku ja harrastajate kompetentsi, teadlikkuse ja võimekuse parandamine. Uute oskuste omandamine annab kunstihuvilistele võimaluse teha edukat koostööd, et luua meeldivat keskkonda Ida-Virumaale.

Lisaks sellele pakub suveülikool loomeinimestele võimalust aasta ilusaimal ajal kokku tulla, luua kunstivaramusse uut loomingut ja tu-gevdada piirkonnas kunstniku koostöötahet ja -kogemust.

Suveülikooli raames on avatud neli töötuba, mida juhindavad oma ala professio-nalid. Suveülikool algab maa-

limise ja joonistamise töötoaga, mille eesmärk on rikastada loovat inimest, lähtudes filosoofilisemat laadi näide-test, mis pakuvad uusi lähenemisviise nii zen-kunsti kui ka kunstiterapia vallast.

Teisel päeval avatakse maakunsti töökoda, mille eesmärk on õppida märkama meid ümbritsevat keskkonda, pöörama tähelepanu meie elukeskkonna muutustele või probleemidele, leidma väljundit oma loovusele, lähtudes konkreetse paiga omapärist ja olemasolevatest ressurssidest.

Kolmandal päeval tegutsetakse tunimise töötaas, mille eesmärgiks on leida endas üles loovus ja fantaasia, et rakenda seda kantud röivaesemete või kodutekstiliide värskendamisel, uuendamisel ja isikupärasemaks muutmisel.

Suveülikool lõppeb graafika tööoga ning selle eesmärgiks on tutvuda traditsioonilise estampgraafika (sügav- ja körgrüki) tehnikat ja töövõtteid ning kasutada neid väljendusvahendina oma ideede teostamisel.

Suveülikooli saab registreerida e-posti aadressil tolaloome@mail.com. Kohtumiseni Toilas!

KÜLLIKE KULLERKUPP

Uus taotlusvoor tuleb septembris

Septembrikuus võtame vastu projektitaatlusi kõigis kolmes meetmes:

Meede 1. Ettevõtluse arendamine ja konkurentsivõime tugevdamine

Meede 2. Elukeskkonna parandamine

Meede 3. Kogukonna arendamine ja maine kujundamine

Jagatava toetuse maht on pisut väiksem kui aasta alguses: esimeses meetmes läheb jagamisele 281 041 eurot, teises meetmes 187 000 eurot ja kolmanda meetme maht on 41 144 eurot.

Piirreldest varasemaga oleme meetmelehtedele sisse kirjanud piirangu, mis puudutab taotleja lõpetamata projektide mahtu: projektitoetu-

tuse saajad jõuaksid oma korhustused tähtaegselt täita, sest hiljemalt detsembriks 2014 peavad olema kõik projektit lõpetatud.

Samuti on uus nõue, et esitades taotluse Kirderanniku Koostöökogusse peavad investeeringuprojektile olema lisatud omandi- või kasutusoigust tööendavad dokumentid.

Taotlusi võetakse vastu 10. septembrist kuni 17. septembrini 2012. a. Nagu varemgi, võtame taotlusi vastu kas paber-kandal Kirderanniku Koostöökogu kontoris Keskväljak 1-313 Jõhvis või digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil yle.marits@kirderannik.ee.

Eelmise taotlusvooru kogemus näitas, et 80% projektitaatlustest jõub kontorisse e-posti kaudu. Viimase puhul palume taotlejal jälgida, et nõue-

tekohased vormid oleksid korrektselt täidetud ja kõik failid oleksid kinnitatud koos ühe allkirja all. Nagu varasematel kordadel, on veel seekordki palve, et dokumentide esitamine ei jääks viimasele minutile.

Eelmisi taotlusi vastu võttés registreerisime viimasel päeval 80% avaldustest.

Meid teen murelikuks asjaolu, et taotlejad jätab pärast Kirderanniku Koostöökogu otsust oma taotluste PRIAsse esitamise viimasele päevale. Veelgi hullem on olukord, kus ka kuludeklaratsiooni esitamine või tegevus/investeering on planeeritud nii hiliseks kui võimalik. Tegevust või investeeringut on aega ellu viia 2 aastat, seda koos kuluaruande esitamisega. Kuidagi ei tahaks uskuda, et taotlejad koguvad PRIA rahastamisotsuseid n-o tagavaraks. Jääb mul-

je, nagu oleks tegemist talveruudega.

Kas harjumus koguda pärineb paarikümne aasta tagusest ajast? Mine tea, millal ja kus vaja läheb. Tagavaraks kogutud otsustega tekivad taotlejatel endil probleemid, sest kahe aasta jooksul hinnad muutuvad ning paraku mitte ostja ehitatud taotleja kasuks. Siis ei suuda enam omaosalust katta, kuna see on märgatavalalt suurenud. Siit nõuanne: küsige toetust ikka siis, kui teil seda kindlasti on plaanis kasutada.

Vastasel juhul olge valmis toetusest mõistlikul ajal loobuma, et seda saaks kasutada keegi, kel seda hoopis rohkem tarvis läheb. Toetuste taotlamine ei ole kohustus, see on privileeg.

Juba aasta algusest on võimalik avaldust PRIAsse esitada e-pria keskkonnas. Oma po-

sitiivse kogemuse põhjal soovitame kasutada just e-pria võimalusi. Tegevusgruppi kin-

nitus taotlusele tuleb samuti e-pria keskkonnas. Meid tuleb vaid teavitada, et olete avaldu-

se koos kohustuslike lisadokumentidega keskkonda sises-

tanud.

Kuludeklaratsiooni esitami-ne käib samamoodi: alates eel-mise aasta lõpust saate seda teha e-pria keskkonnas.

Uue taotlusvooru tingimus-te kohta saate täpsemalt lugeda meie kodulehelt www.kirderannik.ee lingi "ametlik" alt. Sealt saate laadida alla ka kõik vajalikud blanketed. Infopäe-vad toimuvad augusti viimasel nädalal, selle kohta tuleb täps-e info juba kodulehelle.

Aktiivset projektide kirju-tamist!

ÜLLE MARITS,
tegevjuht

Европейский сельскохозяйственный фонд развития сельской жизни: европейские инвестиции в сельские регионы

KIRDERANNIKU TEATAJA

ИНФОГАЗЕТА НКО "СОВЕТ ПО СОТРУДНИЧЕСТВУ СЕВЕРО-ВОСТОЧНОГО ПОБЕРЕЖЬЯ" №14

23 ИЮЛЯ 2012

Кто или что такое PTS?

Однажды осенним вечером 2008 года в пасторате церкви Пюхайыэ собралась небольшая группа людей, живущих в окрестностях церкви, и официально в октябре того же года здесь было учреждено общество.

Поскольку деревня Пюхайыэ самая большая по числу жителей (свыше 170), инициаторы поначалу не торопились титуловать себя деревенским обществом, так как идеи и планы общества выходили за пределы одной деревни. Так и возникло название - "Pühajõe Tegijate Selts" ("Общество деятелей Пюхайыэ"), сокращенное PTS.

Как началась история общества

История общества началась, по сути, с того времени, когда, согласно программе PRIA, решено было поддержать обновление деревень и развитие инвестиционных процессов по реновации здания пастората церковной общины Пюхайыэ. Свой вклад сюда внесли сама церковная община, Тойлаское волостное управление, дружественные общины из Германии и Финляндии и многие меценаты.

Члены сельского общества, со своей стороны, оказали содействие в разработке проекта в рамках Программы местной инициативы. Написание проекта с целью получения денежных средств (35760 крон) стало тогда первым успешным проектом PTS.

PTS и церковная община Пюхайыэ заключили договор об аренде.

Согласно ему, общество получило право проводить в здании свои мероприятия и сдавать помещение в пользование третьим лицам. Реконструкция здания пастората и было одним из самых весомых предприятий в деле становления общества старейшей деревни Тойлаской волости.

К настоящему моменту общество провело реновацию и подобных помещений пастората. Эта работа обошлась в солидную сумму - 16400 евро, которые были получены в рамках проекта LEADER и из бюджета Тойлаской волости. Следует упомянуть вклад членов общества и в виде членских взносов, которые послужили для банка гарантией финансирования.

Активисты общества умеют делать местную жизнь и разнообразней, и содержательней.

Нынешнее использование здания пастората помогает всем хозяйствовать эффективно: наряду с деятельностью церковной общины и активистов общества здесь проводятся и другие мероприятия - поминки, дни рождения, детские мероприятия, собрания, свадьбы и т.д.

Хотя основными пользователями доселе являлись местные люди, но бывали и гости издалека.

Все заинтересованные за разумную плату могут проводить свои мероприятия, и поэтому не приходится тратить большие суммы налогоплательщиков для отопления здания или содержания административного персонала.

В то же время гости, прибывающие издалека, могут полюбоваться расположенной неподалеку прекрасной церковью Пюхайыэ, отдохнуть в доме после дороги. Интерес к деятельности PTS проявляют как ближние соседи, так и люди из дальних мест, и нам есть им о чем рассказать.

Два крупных проекта к 770-летию

Когда исполнилось 770 лет со времени первого упоминания деревни Пюхайыэ в Датской поземельной книге, общество занялось тут же двумя крупными проектами. Уже в

2000 году вышла в свет брошюра, знакомящая с историей деревни Пюхайыэ. В юбилейный для деревни год с помощью средств программы LEADER вышло новое и более полное издание с историей деревни (автор-составитель Олав Валлимяэ), произведена повторная печать прежних изданий, создана своя домашняя страница в Интернете.

События и мероприятия общества не обошли вниманием и канала Эстонского телевидения. Очень многое достигло PTS путем реализации проекта "Обучение детей руководству проектами": состав общества расширился за счет учащихся школы, а у сельской молодежи появилось больше возможностей для организации содержательного досуга и расширения кругозора.

Подготовка и проведение празднеств по случаю 770-летия деревни Пюхайыэ удалились в значительной степени благодаря участию школьной молодежи, которая, в свою очередь, в рамках этого проекта опробовала свои силы и навыки в деле управления проектом, в организации командной работы. Реализацию проектов, направленных как для сельской молодежи, так и для взрослых людей, поддержала программа LEADER.

Автор этих строк являет-

ся убежденным сторонником гражданского общества. Людей можно разделить на две группы.

Одни, поддерживают гражданскую позицию, верят в большие возможности инициативы снизу, другие, так сказать, - сторонние наблюдатели и критиканы.

Но время всеобщей спячки закончилось где-то лет 20 назад. Сейчас общественные активисты умеют грамотно использовать деньги из публичной сферы и, составляя городской или волостной бюджет, оказывать содействие гражданским объединениям, делать местную жизнь и разнообразней, и содержательней.

Мы со своими проектами получили хорошую обратную связь, расширили свои исторические познания, помогли воспитанию в людях чувства общности.

Благодарим всех, кто принимал и принимает участие в нашей деятельности, кто поддерживал нас советом, делом и деньгами. Верю в то, что у селян из деревни Пюхайыэ не иссякнут хорошие мысли и полезные идеи в деле дальнейшего развития края. У нас в деревне живет очень много активистов PTS!

ТИЙТ САЛВАН,
член общества PTS

Полярная мыза набирает популярность

Два года назад о Полярной мызе Кукрузе никто ничего не знал - теперь уже знают. Свое гордое название "Полярная" мыза получила из-за одного из членов рода фон Толлей - Эдуарда. Эдуард фон Толья искал Землю Санникова и был страстным путешественником и исследователем мамонтов. Однако здание мызы большое, и в нем есть еще много другого интересного и познавательного. Многие посетители, уезжая, вздыхают, что здесь можно бы провести целый день, и обещают приехать снова. И приезжают, привозя также своих друзей. Таким образом, у нас сформировался чуть ли не свой фан-клуб.

Экспозиция мызы Кукрузе более подробно рассказывает как о балтийских немцах вообще и славных представителях рода Толлей,

КОНЦЕРТЫ

20.07 петь будут Луиза Вярк и Ален Везико в программе "На солнечной стороне улицы";
31.07 Тийт Петтерсон и Антонио де Донато очаруют вас страстно-горячими звуками гитары на концерте "Музыка сумеречных летних ночей";
29.08 в 19.00 состоится "Большое морское путешествие с флейтой и гитарой".

для которого мы получили благодаря проекту LEADER.

Роскошные залы господского дома предлагают прекрасную возможность отмечать пышные и особо торжественные события.

Знаменательным событием в короткой "новой" истории Полярной мызы стало, конечно, летнее представление "Фабричные девочки", спреккисированное Эйли Нейхаус. Впервые его показали в июле прошлого года, однако вследствие теплого приема со стороны публики нынче представления состоятся снова. Спектакли пройдут 1-5 и 8-12 августа в старой конюшенной каретном сарае времен мызы.

КАЯ КАМА

Особенно популярной стала комната, в которой можно надеть костюмы 18-19-го веков.

Новый тур ходатайств наступит в сентябре

В СЕНТЯБРЕ МЫ ПРИНИМАЕМ ПРОЕКТНЫЕ ХОДАТАЙСТВА ПО ВСЕМ ТРЕМ РАЗДЕЛАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:

раздел 1. Развитие и повышение конкурентоспособности предпринимательства;
раздел 2. Улучшение среды обитания;
раздел 3. Развитие общины и формирование имиджа.

Объем распределемых пособий чуть меньше, чем в начале года, на первый раздел выделяется 281041 евро, на второй - 187000, на третий - 41144 евро.

По сравнению с предыдущими турами, в методические листы мы вписали ограничения, которые затрагивают объемы незавершенных проектов ходатая: у получателя пособия не может быть незавершенными более 2 разделов проектов LEADER и/или сумма незавершенных проектов не должна превышать 100000 евро. Проект считается

завершенным, когда в PRIA (Департамент сельхозрегистрации и информации) представлена последняя декларация о расходах и пособие ходатая полностью выплачено.

Ограничения были нужны потому, что период финансирования заканчивается ожидается, что все получатели пособий своевременно выполнят свои обязательства, поскольку не позже декабря 2014 года все проекты должны быть завершены. Новое требование также относительно того,

что все файлы были подтверждены одной подписью. Как и в прошлый раз, мы просим не оставлять представление ходатайств на последний момент. В предыдущем туре 80% ходатайств поступило в последний день.

Нас тревожит то, что обстоятельство, что после принятия решения "Kirderanniku Koostöökogu" представляет ходатайства в PRIA откладывается на последний день.

Еще хуже ситуация, когда и представление декларации о расходах или деятельность/инвестиция планируется на самый крайний срок.

Время для деятельности/инвестиции, включая представление отчета о расходах, составляет 2 года. Как-то не хочется верить, что ходатайства накапливают финансовые решения PRIA, так сказать, про запас. Эта привычка на-

капливать - из опыта двадцатилетней давности: поди знай, где и когда понадобится?

Но с этими накоплениями у самих ходатайств возникают проблемы, так как в течение двух лет цены меняются, и, к сожалению, не в пользу покупателя, и тогда заметно увеличивается ваша долговая нагрузка.

Отсюда совет: запрашивайте пособие только тогда, когда действительно планируете его использовать. В известных случаях разумно отказаться от пособия, которое кому-то в это время не нужно. Ходатайство о пособии - это не обязанность, а привилегия.

С начала года есть возможность представлять заявление в PRIA в электронной среде (e-pria), и на своем положительном опыте рекомендуем пользоваться именно этой возможностью.

Также через среду e-pria ходатай поступает подтверждение рабочей группы. Нас при этом нужно только уведомить, что вы поместили заявление вместе с обязательными документальными приложениями в эту среду, в ней же с конца прошлого года можно представить декларации о расходах.

С условиями нового тура познакомьтесь на нашей домашней странице в Интернете www.kirderannik.ee под рубрикой "ametlik". Там же вы можете получить все необходимые бланки. Инфодни пройдут в последнюю неделю августа, более подробная информация об этом поступит на домашнюю страницу.

Успехов вам!
ЮЛЛЕ МАРИТС,
исполнительный директор